

A pozsonyi k. mesterlegények társulatának alapszabályai.

Jelszó: Vallás és erény,
Munkásság és szorgalom,
Egyesség és szeretet,
Vidámság és tréfa.

A társulat célja.

A pozsonyi k. mesterlegények további kiképzése, az erőteljes vallási és polgári érületnek és életnek fölgerjesztése és ápolása által; hogy így egy derék és tiszt mesteri testület képeztessek.

E célhoz vezető eszközök.

Nyilvános előadások; vallási és egyéb szükséges vagy hasznos ismeretekbeni oktatás, ének, alkalmas iratoknak olvasása, kölcsönös beszélgetés, társalgás s. a. t.

A társulat szervezete.

1. §. A társulat összes elöljáróságból és tagokból áll.

A) Elöljáróság.

2. §. Az összes elöljáróságnak két osztálya legyen, ú. m. a) az igazgatóság; b) a védnökség.

3. §. Az igazgatóság, melyhez a társulatnak közvetlen vezetése tartozik, áll: a) elnökből, b) alelnökből, kiknek kath. papoknak kell lenniök, c) főtanítókból, d) titkárból, e) pénztárnokból, f) egy dékánból s g) több rendezőből.

4. §. A védnökség, mely a társulatnak külvívát képviseli, és annak anyagi állását erejéhez képest biztosítja, a) a városnak alkalmas s a társulat érdekét előmozdító polgáraiból áll, és b) oly jötevőkből, kik egy meghatározott évi adomány által a társulat költségeit nagylelkűen fedezni segítik.

Az elnök.

5. §. Az elnök az összes elöljáróságtól választatik, illetőleg a jótékony együletnek vezetésére fölkéretik.

6. §. Ő a társulat atyja, és mint ilyennek helye van az elöljáróságban és a társulati tagok közt. Az ő tiszte tehát, atyai éberszorgalommal ügyelni az alapszabályoknak a társulat szelleme szerinti kezelésére. Az összes elöljáróság üléseiben elnököl és megoszlott vélemények esetében eldöntő szava van. Az ő tudta és beegyezése nélkül semmit sem szabad a társulat érdekében megrendelni vagy végrehajtani. Ő alelnököt nevez; az az igazgatóság tagjaival az oktatás elosztását elrendezi, ugyanazokkal bírálja a kiadandó és megszerzendő iratokat, hirlapokat és könyveket, velök határozza a társulatban folyamatban lévő megrendeléseket, amennyiben azok halasztást szenvednek. Sürgős esetben pedig maga határoz legjobb belátása szerint, úgy mindazonáltal, hogy tett rendeleteiről utólagosan az összes elöljáróságot tudósítsa.

7. § Tisztét határozatlan ideig viseli. Ha hivataláról le akar mondani, tartozik szándokát az elöljáróságnak legalább 6 hónappal előbb nyilvánítani.

Statuten des f. Gefellen-Bereines in Preßburg.

Wahlspruch: Religion und Tugend,
Arbeitsamkeit und Fleiß,
Eintracht und Liebe
Frohsinn und Scherz.

Zweck.

Fortbildung der f. Gefellen Preßburgs durch Anregung und Pflege eines kräftigen religiösen und bürgerlichen Sinnes und Lebens, um dadurch einen tüchtigen, ehrenwerthen Meisterstand heranzubilden.

Mittel zum Zweck.

Öffentliche Vorträge, Unterricht in der Religion und den übrigen nothwendigen und nützlichen Kenntnissen, Gesang, Lesen passender Schriften, gegenseitige Besprechung, Unterhaltung u. s. w.

Organisation des Vereines.

§. 1. Der Verein besteht aus dem Vorstande und den Mitgliedern.

A. Vorstand.

§. 2. Der Vorstand besteht aus zwei Abtheilungen: a) dem engeren Vorstande; b) dem Schutzbord.

§. 3. Der engere Vorstand, dem die unmittelbare Leitung des Vereines zukommt, besteht: a) aus dem Präses, b) dem Vizepräses, die beide kath. Priester sein müssen, c) den Hauptlehrern, d) dem Sekretär, e) dem Kassier, f) dem Vereinsältesten (Senior) und g) den Ordern (Assistenten).

§. 4. Der Schutzbord, welcher den Verein nach Außen hin vertritt, und dessen materiellen Bestand nach Kräften zu sichern hat, besteht: a) aus geeigneten, das Interesse des Vereines fördernden Bürgern von Preßburg b) aus solchen Wohlthättern des Vereines, die sich durch einen bestimmten jährlichen Beitrag an den Kosten des Vereines betheiligen.

Vom Präses.

§. 5. Der Präses wird vom Gesamtvorstande gewählt, respective um die Uebernahme des guten Werkes ersucht.

§. 6. Er ist Vater des Vereines und hat als solcher seine Stellung im Vorstande und unter den Vereinsmitgliedern. Ihm liegt daher ob, mit wachsender väterlicher Sorgfalt auf die Handhabung der Statuten im Geiste des Vereines zu sehen. In den Vorstandssitzungen hat er den Vorsitz und bei getheilten Meinungen allein entscheidende Stimme. Ohne sein Wissen und seine Zustimmung darf nichts den Verein Betreffendes angeordnet und ausgeführt werden. Er ernennt den Vizepräses, beräth mit dem engeren Vorstande die Vertheilung des Unterrichtes, führt mit ihm die Censur über aufzulegende oder anzuschaffende Schriften, Zeitungen und Bücher, und trifft mit ihm alle allgemeinen Anordnungen für den Verein, insofern dieselben nicht ohne Verzug auszuführen sind. Im letzteren Falle handelt er nach seinem Ermessen, doch hat er die getroffenen Anordnungen nachträglich zur Kenntniß des Vorstandes zu bringen.

§. 7. Er verwaltet sein Amt auf unbestimmte Zeit. Will er sein Amt niederlegen, so muß er seinen Entschluß dem Vorstande wenigstens sechs Monate vorher anzeigen. Nur plötzliche Amts-Versetzung kann eine Ausnahme rechtfertigen.

Az igazgatóság tagjairól.

8. §. A díjnélküli tanítók az elnöktől, az igazgatóságnak kihallgatása után, a társulatnak mint olyanok bemutattnak. Tanhivatalaiban határozatlan ideig működnek, azonban kiléptöket legalább négy héttel előbb az elnöknek bejelentsek.

9. §. A titkár az igazgatóságtól választatik, tisztében határozatlan ideig maradandó, ő viszi az igazgatóság üléseinek naplóját, és a társulat levelezését az elnökkel együtt vezeti.

10. §. A pénztárnok az igazgatóságtól választatik, és az igazgatóság előtt leteendő évi számadás mellett a társulat vagyonát kezeli.

11. §. A dékán a tagok közül a mesterlegények által egyszerű szótöbbséggel választatik, hivatalát bizonytalan ideig megtartandó. A megtörtént választást az elnök megerősíti. A dékán szedi be a havi járandóságokat a pénztár részére, mely többi közt a társulati ünnepélyek költségeit is fedezi. Az összeszedett adományokat havonként a pénztárba leteszi, a mely az elnöknek kezeiben létezik. Hónaponként számol a társulatnak a bevételről s kiadásáról.

12. §. A rendezők a mesterlegények által egyszerű szótöbbséggel választatnak, és az elnök által, megerősítettnek. A kilépők ismét választhatók. A rendezők száma mindenkor a szükséghez képest határoztatik. Ezeknek kötelességük az alapszabályoknak az egyes tagok általi teljesítésére ügyelni, és a társulati teremekben az illő csendet és rendet fönntartani. Mint a társulat képviselői milyen a dékán is, a tagoknak kívánatait az elnöknek bejelentik. Ha valamely rendező hivatalideje közben kénytelenítettik kilépni, vagy ha kötelességét elhanyagolja, az elnök pótlórendezőt nevez.

13. §. Az igazgatóságnak minden tagjai az igazgatósági ülésekben üléssel és szavazattal birnak.

A védnökségről.

14. §. A védnökség tagjai az igazgatóság által az összes elüljáróságnak kijelöltetnek, és az utóbbinak küldöttsége által a részvételre megkéretnek.

15. §. A védnökségi tagok hivatvák a társulat küllállítását erélyesen képviselni és annak fönntartását biztosítani. Joguk van üléssel és szavazattal az összes elüljáróságnak gyűléseiben részt venni, minden rendelkezéskül tudomást nyerni, a társulatot bármikor látogatni, szóval: mindenben részt venni, a mi a társulatban történik vagy az által létre hozatik. Ilyen alkalommal mindig díshelyekkel tiszteltetnek meg.

Az összes elüljáróságról.

16. §. Az összes elüljáróság, mely a mesterlegények kizárásával az igazgatóságból s védnökségből áll, kizárólag határozhat a társulat javáról és annak netaláni föloszlásáról.

17. §. A föloszlásnak esetében az eldöntő végzésre legalább 12 elüljárósági tag jelenléte kívántatik meg, és ezen végzés a főt. Ordinariatusnak fölterjesztendő.

Von den Mitgliedern des Vorstandes.

§. 8. Die Lehrer für die unentgeltliche Beforgung der bestimmten Lehrfächer werden vom Präses nach Einvernehmen des engeren Vorstandes zur Uebernahme des guten Werkes ersucht und durch den Präses dem Vereine vorgestellt. Sie verbleiben auf unbestimmte Zeit in ihrem Amte, doch sollen sie wenigstens 4 Wochen vorher ihren Austritt dem Präses anzeigen.

9. §. Der Sekretär wird von dem Vorstande gewählt, verbleibt auf unbestimmte Zeit in seinen Functionen und hat in den Sitzungen des Vorstandes das Protokoll, mit dem Präses die Vereinskorrespondenz zu führen.

§. 10. Der Kassier wird vom Vorstande gewählt und verwaltet gegen jährliche Rechnungslegung gegenüber dem Vorstande das Vereinsvermögen.

§. 11. Der Vereinsälteste (Senior) wird aus den Mitgliedern von den Gesellen durch einfache Stimmenmehrheit gewählt und behält sein Amt auf unbestimmte Zeit. Die geschehene Wahl unterliegt der Bestätigung des Präses. Der Vereinsälteste empfängt die Einlagen und monatlichen Beiträge zur Festkasse, die zur Bestreitung der Vereinsfeste bestimmt ist. Er führt diese Beiträge monatlich an die Kasse ab, die sich in den Händen des Präses befindet. Monatlich legt er im Vereine öffentlich Rechnung über Einnahme und Ausgabe.

§. 12. Die Ordner werden von den Gesellen nach einfacher Stimmenmehrheit gewählt und vom Präses bestätigt. Die Abtretenden sind wieder wählbar. Die Zahl der Ordner wird nach dem jedesmaligen Bedürfnis bestimmt. Sie haben über die genaue Befolgung der Statuten von Seite der einzelnen Mitglieder zu wachen und angemessene Ruhe und Ordnung im Vereinslokale aufrecht zu erhalten. Als Vereinsrepräsentanten haben sie, sowie der Senior, die Wünsche der Mitglieder bei dem Präses zur Anzeige zu bringen. Ist ein Ordner während seiner Amtszeit genöthigt auszutreten, oder vernachlässigt er sein Amt, so ernennt der Präses den Ersatzordner.

§. 13. Alle Mitglieder des engeren Vorstandes haben in seinen Sitzungen Sitz und Stimme.

Vom Schutzevorstande.

§. 14. Die Mitglieder des Schutzevorstandes werden durch den engeren Vorstand dem Gesamtvorstande vorgeschlagen und durch eine Deputation des letzteren zum Eintritte in denselben ersucht.

§. 15. Die Mitglieder des Schutzevorstandes lassen es sich angelegen sein, den Verein nach Außen hin kräftig zu vertreten und seinen Bestand zu sichern, sie haben das Recht, mit Sitz und Stimme den Sitzungen des Gesamtvorstandes beizuwohnen, Einsicht von allen Anordnungen zu nehmen, den Verein zu jeder Zeit zu besuchen und überhaupt an Allem Theil zu nehmen, was im Vereine geschieht oder von demselben ausgeführt wird. Sie erhalten bei allen solchen Gelegenheiten ihre bestimmten Ehrenplätze.

Vom Gesamtvorstande.

§. 16. Der Gesamtvorstand (besteht aus dem engeren und Schutzevorstande, mit Ausschluß der Gesellen) hat die alleinige Verfügung über das Vereinsgut und über die allfällige Auflösung des Vereines.

§. 17. Zum Endbeschlusse über die allfällige Auflösung des Vereines sind wenigstens 12 anwesende Mitglieder des Vorstandes erforderlich und ist diese Auflösung zur Kenntniß der des hochw. Ordinariates zu bringen.

18. § Az alapszabályoknak változtatására a főt. ordinariatusnak helybenhagyása szükséges.

19. §. A társulat fölhasználása esetében a társulatnak netalán összes birtoka a pozsonyi irgalmas barátoknak javára essék.

B. A társulat tagjai.

20. § Társulati tag lehet minden pozsonyi k. mesterlegény, ki legalább is 16 éves, s feddhetlen életet visel, vagy legalább viselni eltökéllett szándoka van.

21. §. A fölvetetni kívánó az elnöknek jelenti magát. A jelentkező — 30 krnyi díjnak a pénztárba tett lefizetése után — a jelöltek táblájára föliratik s a jelentkezési jegy kezébe adatik. Ha 4 hét alatt fölvetetése ellen alapos közbeszólás nem történik, a jelentkezőnek joga van a tényleges fölvetetésre. Ha pedig ellene alapos kifogás volna — mi az elnöknek leendő följelentendő — akkor neve a jelöltek táblájáról letöröltetik, az illető visszakapja a lefizetett belépti díjt s a társulatbai beállítás neki egyelőre megtiltatik.

22. §. A jelentkezőnek azon naptól fogva, melyen neve a jelöltek táblájára iratott, joga van a jelentkezési jegy fölmutatása mellett a társulat minden összejövetelén megjelenni, úgy szinteminden oktatásban, melyhez kedves képessége van, részt venni. Azonban a tényleges fölvetetés előtt a társulati választásokban nem bir szavazati joggal.

23. §. Minden hónap első vasárnapjának estején az elnök ténylegesen fölveszi azon jelölteket a társulatba, kik a lefolyt hónapban jelentkeztek s a fölvetetésre magoknak jogot szereztek. Nevök, hazájok, mesterségök, koruk s lakhelyök a társulati tagok lajstromába beíratik, s ők társulati jegyet kapnak. A társulati jegy, hitelesség vegett, a tagok lajstromának folyó számával, az elnök aláírásával s a társulati pecséttel fog ellátni. Az elutazó tagok jegyeire elbocsátványi bélyeg fog üttetni. Minden társulati tag köteles a társulati jegyet magával hordozni, hogy mindig képes legyen megmutatni, miszerint följegyzött társulati tag. A lakhely megváltoztatása az elnöknek szinte följelentendő.

24. § A fölvetetés napjától kezdve köteles minden tag hónaponként 10 krajczárt a társulat pénztárába letenni. Ki ezen összeggel 3 hónapig adós marad, a társulati tagok lajstromából kitöröltetik.

25. §. Minden nyilvános, a jó hírnevet beszenyező büntét, mint ilyen, elegendő arra, hogy az elkövetőt kizárja a társulathól.

26. §. A társulati tagok, mennyire tőlök telik, kötelesek egymást a rosztól óvni, de egyszersmind a tudomásukra jutott roszat az elnöknek is följelenteni, hogy elejét venni, vagy legalább azt a társulatra nézve ártatlanná tenni lehessen.

Megjegyzés. Azt említeni is fölösleges, miszerint a tagoknak egymás erkölcsiségére leendő fölvigyázása, bármennyire jogos is, mégis mindig testvérileg kimélő legyen.

27. §. Ki a társulati szabályok ellen vét, először is a rendezők által jószerezivel megintetik; ki erre nem ad, az az elnöknek följelentetik. Ha az elnök rendreigazítására sem hajol, a társulathól legott elbocsátatik.

§. 18. Jede Aenderung der Statuten ist der Genehmigung desselben zu unterziehen.

§. 19. Im Falle der Auflösung des Vereines soll das gesamte etwaige Vereinsvermögen den Preßburger barmherzigen Brüdern eigenthümlich anheimfallen.

B. Die Mitglieder des Vereines.

§. 20. Mitglied des Vereines kann jeder f. Geselle in Preßburg werden, der wenigstens 16 Jahre zählt, und einen unbescholtenen Lebenswandel führt oder zu führen entschlossen ist.

§. 21. Die Anmeldung zur Aufnahme muß beim Präses geschehen. Der Angemeldete wird sofort nach Erlegung von 30 Kr. österr. Währ. Einlage in die Kassa an die Vorschlagtafel geschrieben, und wird ihm die Vormerkkarte eingehändigt. Geschieht gegen ihn binnen 4 Wochen kein gegründeter Einspruch, so hat der Angemeldete das Recht zur förmlichen Aufnahme. Geschieht gegründeter Einspruch, die aber nur beim Präses und zwar im Geheimen geschehen darf, so wird der Name des Betreffenden an der Tafel gelöscht. Der Betreffende erhält sein Einlagegeld zurück und wird ihm der Eintritt in den Verein bis auf Weiteres untersagt.

§. 22. Der Angemeldete hat von dem Tage, an welchem sein Name auf der Vorschlagtafel erscheint, das Recht, gegen Vorweisung der Vormerkkarte an allen Vereinsversammlungen wie auch an jedem Unterrichte, zu dem er Lust und Fähigkeit besitzt, Theil zu nehmen; doch hat derselbe vor der förmlichen Aufnahme kein Recht, in Vereinswahlen mitzustimmen.

§. 23. Am ersten Sonntag in jedem Monate Abends wird durch den Präses die förmliche Aufnahme derjenigen vorgenommen, die sich im verflossenen Monate haben vormerken lassen. Name, Heimat, Stand, Alter und Wohnort werden in das Mitgliederverzeichnis eingetragen und das neue Mitglied erhält die Vereinskarte. Die Karte trägt zur Gültigkeit die laufende Nummer der Vereinsliste, die Unterschrift des Präses und das Vereinsfigill. Die Karten abreisender Mitglieder werden mit dem Entlassungsstempel versehen. Jedes Vereinsmitglied ist verpflichtet die Vereinskarte mit sich zu führen, um sich stets als berechtigtes Mitglied ausweisen zu können. Ein späterer Wohnungswechsel muß dem Präses angezeigt werden.

§. 24. Vom Tage der Aufnahme an ist jedes Mitglied verpflichtet, den monatlichen Beitrag von 10 Kr. österr. Währ. an die Kassa zu entrichten. Wer diesen Beitrag drei volle Monate schuldet, wird aus der Vereinsliste gestrichen.

§. 25. Jedes öffentliche, den guten Ruf besetzende Vergehen schließt als solches vom Vereine aus.

§. 26. Die Mitglieder des Vereines sind verpflichtet, soviel es in ihren Kräften steht, einander vor Schlechtem zu verwahren, aber auch das ihnen bekannt gewordene Schlechte beim Präses anzuzeigen, damit es gehoben oder wenigstens für den Verein unschädlich gemacht werde.

A n m e r k u n g. Er bedarf nicht der Erinnerung, daß die sittliche Ueberwachung der Mitglieder untereinander, wenn auch eine gerechte, doch immer eine zugleich brüderlich schonende sein muß.

§. 27. Wer sich eine Uebertretung der Statuten zu schulden kommen läßt, wird zuerst von den Ordner in Güte gemahnt; wer darauf nicht hört, dem Präses zur Anzeige gebracht. Fügt der Angezeigte sich dessen Weisungen nicht, so wird derselbe ohne Weiteres aus dem Vereine entlassen.

28. §. A kizártak ismétli fölvétele a 20-ik és következő §§. teljesítésétől, továbbá az igazgatóság véleménye és a tagok megegyezésétől függ.

A társulati összejövetelek.

29. §. A társulati gyűlterem vásár- és ünnepnapokon reggeli 10 órától a törvényes kapuzárási időig; köznapokon pedig az estiszüenórákban ugyanazon törvényes időig minden társulati tag előtt nyitva áll.

30. §. Az igazgatóság minden félévre meghatározza rendjét az oktatásnak, mely a részvevő legények szükségéhez képest fog történni. Az oktatásterv a gyűlteremben kifüggesztetik. Oktatás adatik: a) a hittanban, b) az egyházi és világi éneklésben, c) olvasás-, írás-, fogalmazás- és számvetésben, d) rajzolás- és mintázásban, e) földleírás- és történelemben, f) természettanban, különös figyelemmel a különféle mesterségekre.

31. §. Ki valamely meghatározott oktatásban részt venni kíván, tartozik magát az illető tanárnál bejelenteni, s annak rendeleteihez magát alkalmazni.

32. §. Vasárnap este a társulat minden tagjai összegyűlnek, a hittanban oktattnak, továbbá hallgatják a különféle ismereteket közlő előadásokat s gyakorolják magokat az egyházi és világi karéneklésben.

33. §. A meghatározott oktatások- és előadásoktól ment idő illedelmes multságokra s a társulat könyvtárából kivett könyveknek olvasására fordítandó. — A társulati tagok csak úgy tarthatnak előadásokat, ha a tartandó előadás tárgyának előleges följelentése után az elnöktől erre engedelmet nyernek. Politizálás s czivódó vitatkozás a társulat törvényei által egyáltalában megtiltva vagyon.

A társulat védszentje sz. József, a mi Urunk- s Megváltónknak nevelőatyja.

§. 28. Die Wiederaufnahme der Ausgeschiedenen hängt von der Erfüllung der §§. 20 und der folgenden, wie auch vom Ermessen des Vorstandes und der Zustimmung der Mitglieder ab.

Von den Vereins-Versammlungen.

§. 29. Das Vereinslokal ist an Sonn- und Feiertagen von 10 Uhr Morgens an bis zur gesetzlichen Abend-Thorsperrstunde und an den Wochentagen in den arbeitsfreien Abendstunden bis zu derselben gesetzlichen Frist für jedes Vereinsmitglied geöffnet.

§. 30. Der Vorstand entwirft für jedes Halbjahr die Ordnung des Unterrichtes. Der Unterrichtsplan wird im Vereinslokal angeheftet. Unterricht wird erteilt: a) in der Religion, b) im geistlichen und weltlichen Gesange, c) im Lesen, Schreiben, Aufsatz und Rechnen, d) im Zeichnen und Modelliren, e) in der Geographie und Geschichte, f) in der Naturlehre mit besonderer Berücksichtigung der verschiedenen Gewerbe.

§. 31. Wer an einem bestimmten Unterricht Theil nehmen will, muß sich bei dem betreffenden Lehrer melden und sich den vom Lehrer getroffenen Anordnungen unterwerfen.

§. 32. An den Sonntagabenden versammeln sich alle Vereinsmitglieder zum Religionsunterrichte, zur Anhörung von Vorträgen aus verschiedenen interessanten Wissensfächern, zum geistlichen und weltlichen Chorgesange.

§. 33. Die Zeit außer den festgesetzten Unterrichtsstunden und Vorträgen ist für anständige Unterhaltung und Lektüre aus der Vereinsbibliothek bestimmt. — Vorträge dürfen von Mitgliedern nur mit Erlaubniß des Präses nach vorher angegebenem Gegenstande des Vortrages gehalten werden. Politisiren und streitfüchtiges Wesen ist und bleibt grundsätzlich aus dem Vereine ausgeschlossen.

Als kirchlicher Vereinspatron ist der h. Joseph, Nährvater unseres Herrn und Heilandes Jesu Christi, erwählt.